

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็น เรื่องที่มีอิทธิพลต่อทุกแง่มุมของชีวิต สังคมจะปกครองแบบ ประชาธิปไตยได้อย่างราบรื่นก็ต่อเมื่อได้มีการปลูกฝังทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับระบบการปกครองดังกล่าว ระบบเศรษฐกิจจะพัฒนาไปอย่างรวดเร็วได้ก็ต่อเมื่อทุกคน มีการศึกษาคือ มีอาชีพเป็นสำคัญ จะเห็นได้ว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ ทุก ๆ ด้าน ทั้งที่ ภาณุโยธ สาธารโลกกล่าวไว้ว่า "การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลทั้งใน ด้านจิตใจ นิสัย และคุณสมบัติอย่างอื่น กระบวนการศึกษาเป็นเครื่องมือที่คนรุ่นหนึ่งให้แก่อีก รุ่นหนึ่ง เครื่องมือนี้ถ้าไม่นำไปใช้จะไม่เกิดประโยชน์อันใด นอกจากนี้การศึกษายังเป็นเครื่องมือ อันสำคัญของรัฐในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพลเมือง เพื่อก่อให้เกิดความมั่นคง ของรัฐตามที่รัฐต้องการ ทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง"² จะเห็น ได้ว่าในสิบปีงบประมาณประจำปี 2523 รัฐได้ใช้งบประมาณในการพัฒนาประเทศทั้งหมด 109,000 ล้านบาท และได้ใช้เป็นงบประมาณเพื่อการศึกษาถึง 22,583.4 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20.7 ของงบประมาณทั้งหมด³ ซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐได้เห็นความสำคัญของการศึกษาเป็นอย่างมาก ค่าย

¹ อัมพร มีสุข, คุณหญิง, "สภาพปัจจุบันและแนวทางการปฏิรูปการศึกษา," ประมวล บทบรรยายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2519), หน้า 9.

² ภาณุโยธ สาธาร, หลักการศึกษาศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุภา, 2521), หน้า 18.

³ สำนักงบประมาณ, สำนักนายกรัฐมนตรี, งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ 2523 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี, 2522), หน้า 53.

เหตุนี้รัฐจึงได้จัดการศึกษาระดับต่าง ๆ จนถึงขั้นอุดมศึกษา ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการศึกษาของพลเมืองทุกระดับ แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าประเทศชาติจะเห็นความสำคัญของการศึกษาโดยจัดสรรงบประมาณให้มากเป็นหมื่นล้านบาทต่อปีก็ตาม การศึกษาโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ก็ยังไม่ไค้ผลดีเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจจะมาจากสาเหตุหลายประการ ซึ่ง เอกวิทย์ ณ ถลาง ได้กล่าวไว้ในเอกสารชุมนุมทางวิชาการของกรมสามัญศึกษาพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ครูและเด็กใช้เวลาทำการสอนการ เรียนน้อยกว่าเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
2. โรงเรียนประถมศึกษามีมาตรฐานต่ำทางการเรียนการสอนและการดำเนินงาน จำเป็นต้องมีการควบคุมมาตรฐานและปรับปรุงโรงเรียนให้มีมาตรฐานขึ้น
3. การบริหารระดับประถมศึกษายังอาศัยสามัญสำนึก ขาดหลักวิชาและข้อมูลต่าง ๆ ในการตัดสินใจแก้ปัญหา และการวางแผน
4. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาได้รับการปรับปรุงมาก แต่ในทางปฏิบัติยังห่างไกลจากที่ควรจะเป็น และโรงเรียนยังขาดการปลูกฝังพฤติกรรม ทักษะ และนิสัยที่พึงปรารถนาให้แก่เด็กเรียนอีกมาก และสัทธิรา สุภาพ ได้กล่าวไว้ในปัญหาสังคม ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ครูหย่อนสมรรถภาพไม่มีความรู้ถึงขนาด ไม่คุ้นเคยกับปัญหาของเด็ก การฝึกอบรมใช้เวลาน้อย เร่งผลิตครูเกินไปทำให้มาตรฐานครูต่ำ ครูเงินเดือนน้อย ไม่สามารถหาซื้อตำราใหม่ ๆ มาศึกษา ทำให้ครูมีความรู้เก่า ๆ
2. การขาดแคลนครู มีโรงเรียนเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะในชนบทที่ตรงกับครุ มีครูเพียงคนเดียว แต่ต้องสอนหลายชั้น ทำให้ไค้ผลไม่เท่าที่ควรแม้จะจบชั้นประถมปีที่ 4 แล้วก็ยัง

---

¹ เอกวิทย์ ณ ถลาง, "ทัศนบางประการเกี่ยวกับกุศโลบายการศึกษา," ใน ชุมนุมทางวิชาการ ครั้งที่ 1 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2510), หน้า 27-28.

อ่านหนังสือไม่ออก¹ ซึ่งจะสรุปปัญหาใหญ่ ๆ ทางด้านการจัดการศึกษา ได้ดังนี้คือ

1. ปัญหาที่เกิดจากครูผู้สอน
2. ปัญหาด้านการบริหารโรงเรียน
3. ปัญหาด้านหลักสูตรและการสอน
4. ปัญหาตามมาตรฐานการดำเนินงานภายในโรงเรียน

จากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว วิธีหนึ่งที่จะสามารถช่วยแก้ปัญหาได้ก็คือ "การนิเทศการศึกษา" ซึ่งจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519 มีดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตร และให้สอดคล้องตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
2. เพื่อให้ครูได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการจัดการศึกษาทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ เพื่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาของนักเรียน
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น
4. เพื่อรักษา พิจารณา ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ
5. เพื่อให้ความช่วยเหลือประสานงานในทางวิชาการแก่กรมเจ้าสังกัด กระทรวง และสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานขององค์การระหว่างประเทศ²

¹ สุพิตรา สุภาพ, ปัญหาสังคม พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2521), หน้า 193-194.

² หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมสามัญศึกษา, ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2519), หน้า 3-4.

นอกจากนี้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519 ได้ระบุหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ซึ่งประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์กรม ศึกษานิเทศก์เขต และศึกษานิเทศก์จังหวัด ไว้ดังนี้

1. นิเทศการสอนและการบริหารงานวิชาการ หรือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการในสถานศึกษาที่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบ
2. ตรวจสอบและควบคุมสถานศึกษาในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายระบุไว้
3. ศึกษา ทดลอง วิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน งานด้านวิชาการ ตลอดจนการบริหารการศึกษา
4. พิจารณาและพัฒนาหลักสูตร แบบเรียน หนังสือประกอบการเรียน แบบการสอนหรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
5. จัดทำคู่มือครู เอกสารวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน
6. ปรับปรุง ส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษา โดยใช้นวัตกรรมทางการศึกษาต่าง ๆ
7. จัดประชุม อบรม สัมมนา ครูอาจารย์หรือผู้บริหารการศึกษา เพื่อส่งเสริมงานทางวิชาการ
8. ประเมินผลงานทางด้านวิชาการ
9. เสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรมสามัญศึกษา
10. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย¹

¹ หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2519), หน้า 4-5.

จากที่ไต่ถามมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าศึกษานิเทศก์ทำหน้าที่ทางวิชาการมากที่สุดในการปรับปรุงการศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยการพัฒนาครู พัฒนาหลักสูตรและการสอน ส่งเสริมและควบคุมมาตรฐานการศึกษา ตลอดจนปรับปรุงการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ที่มีบทบาทมากที่สุดในการส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาในระดับประถมศึกษา ก็คือ ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษาประจำจังหวัด ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหน้าที่ของศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษาประจำจังหวัดไว้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย คือฝ่ายนิเทศการสอน ฝ่ายนิเทศบริหาร และฝ่ายวิจัยและบริการการศึกษา นั่นคือ ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการสอนจะทำหน้าที่นิเทศครูให้สามารถใช้หลักสูตร แบบเรียน สื่อการเรียน รวมทั้งการจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศบริหารจะทำหน้าที่การบริหารวิชาการ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารหลักสูตร จนครูสามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และศึกษานิเทศก์ฝ่ายวิจัยและบริการการศึกษามีหน้าที่ศึกษา ค้นคว้าและประเมินผลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน การทดลองวิธีสอนใหม่ ๆ การบริการด้านหลักสูตร คู่มือครู อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ แต่ทั้งนี้การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์นั้น ต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานประจำปีของแต่ละปีของหน่วยศึกษานิเทศก์ ซึ่งกำหนดขึ้นตามนโยบายของการจัดการศึกษาและนโยบายของกกรมนิเทศการศึกษา ตามขอบเขตหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ แต่ในสภาพที่เป็นจริงงานของศึกษานิเทศก์ก็ยังมีปัญหาอีกหลายด้าน ซึ่ง วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร ไต่ถามไว้ดังต่อไปนี้

1. จำนวนศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัดกับจำนวนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่อยู่ในความรับผิดชอบไม่สอดคล้องกัน สักส่วนของ

1 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, งานนิเทศการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2521,) หน้า 11.

ศึกษานิเทศก์ต่อโรงเรียน ตลอดจน ยังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะทำให้ได้คุณภาพและทั่วถึงกัน จนมีคำกล่าวหาว่า ศึกษานิเทศก์บางแห่งจะออกไปในเขตที่เฉพาะโรงเรียนดีไม่มาสะดวก ไม่คำนึงถึงโรงเรียนในท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกล ทั้งยังออกนิเทศไม่สม่ำเสมออีกด้วย

2. การไม่เป็นเอกภาพของโรงเรียนประถมศึกษา เนื่องจากโรงเรียนมีหลายสังกัด ไม่สะดวก ไม่มีความคล่องตัวในการนิเทศและติดตามผล

3. งานนิเทศการศึกษา ใช้งบประมาณทางเดียวจากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีงบประมาณให้ งบประมาณที่ได้ไม่พอจบบรรยากาศ การจัดสรรงบประมาณก็กระทำโดยเพียงแต่ให้คำร้องอยู่ได้เท่านั้น จึงไม่สามารถกระตุ้นหรือปรับปรุงงานด้านนี้ได้อย่างแท้จริง

4. ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องขาดความเข้าใจและความร่วมมือกัน อย่างใกล้ชิด งานจึงไม่สำเร็จ

5. ศึกษานิเทศก์เป็นหน่วยงานที่ขึ้นอยู่กับศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งมีงานครอบคลุมกว้างขวางมาก บางครั้งศึกษาธิการจังหวัดมอบหมายงานให้ศึกษานิเทศก์ทำจนล้นมือ และงานบางครั้งไม่ใช่งานวิชาการ¹

และจากผลการวิจัยของ ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ เรื่อง "การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ในเขตการศึกษา 11" นั้นพอสรุปได้ว่า งานที่ศึกษานิเทศก์จังหวัดทำมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ การปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย² ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าคิดมาก คือแทนที่ศึกษานิเทศก์จังหวัดจะได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการมาเป็นอันดับหนึ่ง กลับกลายเป็นว่าการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

¹ วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร, กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และสุพิชญา ธีระกุล, การนิเทศการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์, 2519), หน้า 11-12.

² ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์, "การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษา 11," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า จ.

มาเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนงานด้านวิชาการเป็นอันดับรองลงมา จึงเห็นได้ว่าโอกาสที่ศึกษานิเทศก์
จังหวัดจะไปนิเทศโรงเรียนต่าง ๆ ย่อมจะลดน้อยลง ดังนั้นโรงเรียนประถมศึกษาจะหวังพึ่ง
ศึกษานิเทศก์แต่เพียงฝ่ายเดียวในการช่วยปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ นั้น
ย่อมเป็นไปได้ไม่มาก จึงจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องหาวิธีช่วยตัวเองในการปรับปรุงคุณภาพการเรียน
การสอนของตน ซึ่งวิธีที่สามารถจะช่วยแก้ปัญหาเหล่านั้นวิธีที่ง่ายและได้ผลก็คือ "จัดการ
นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน" ของตนเอง

ดังนั้นในการแก้ปัญหาทางการจัดการศึกษา ตลอดจนปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษาให้ตรงเป้าหมายมากที่สุดก็โดยการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ของตนเอง ซึ่งคณะกรรมการวางแผนเพื่อการปฏิรูปการศึกษาได้กล่าวเสนอแนะไว้ว่า "การ
นิเทศการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนที่ได้ผลแท้จริงจะต้องเป็นการนิเทศภายในโรงเรียน
เอง สำหรับอาคม จันทรสุรินทร์ ได้กล่าวถึงผลดีของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน
ไว้ดังนี้คือ

1. เป็นการช่วยเหลือส่งเสริมกำลังของศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษา ซึ่งมี
ไม่เพียงพอ ที่จะนิเทศการศึกษาให้ทั่วถึง
2. การนิเทศโดยบุคลากรในโรงเรียนเองนั้น ผู้นิเทศเป็นผู้ใกล้ชิดกับปัญหาที่มีอยู่
ในโรงเรียน ย่อมมีความรู้ในปัญหาได้ และสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดกว่าที่คนภายนอกมานิเทศ
3. ผู้นิเทศภายในโรงเรียนมีความคุ้นเคยกับครูอยู่แล้ว ทำให้บรรยากาศในการนิเทศ
ทำได้อย่างเป็นกันเอง ไม่ต้องเสียเวลาสร้างความคุ้นเคยเหมือนกับศึกษานิเทศก์ หรือผู้บริหาร
การศึกษาภายนอกโรงเรียน

¹ ส. ปานนท์ เกตุทัต, "การปฏิรูปการศึกษา," รายงานของคณะกรรมการวางแผน
เพื่อปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 132.

4. ผู้นิเทศภายในโรงเรียนสามารถจะติดตามการปฏิบัติงาน หรือผลงานนิเทศได้ตลอดเวลาเพราะอยู่ใกล้ชิดกัน และสามารถทำให้งานดำเนินไปถึงจุดหมายไม่ขาดความต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดนั้น จะเห็นว่าการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการช่วยปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนของครูและนักเรียนต่อไป ดังนั้นจึงน่าจะได้มีการศึกษาถึงการปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในด้านกระบวนการดำเนินงานนิเทศการศึกษา กิจกรรมที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อที่จะได้นำข้อมูลหรือผลที่ได้จากการวิจัยมาปรับปรุงกระบวนการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนให้ได้ดี และเกิดประสิทธิภาพทางด้านการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานนิเทศการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษากิจกรรมที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ

¹ อาศย จันทสุพรรณ, "การนิเทศภายในโรงเรียน," คู่มือบริหารกับการนิเทศการศึกษาและการดำเนินงานทางวิชาการของโรงเรียน (เอกสารอันทันที 32/2519 ฝ่ายนิเทศการสอน เขตศึกษา 6 ลพบุรี), หน้า 10.

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน นิเทศการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ไม่แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ต้องการจะศึกษาเฉพาะกระบวนการดำเนินงานนิเทศการศึกษา กิจกรรมที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา มีคุณภาพและอุปสรรคของการจัดการนิเทศการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ
2. ศึกษาเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ และสังกัดเทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ เท่านั้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือ ครูใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ
2. ครูหรืออาจารย์ หมายถึง ผู้สอนประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ หรือสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการ
3. นิเทศ หมายถึง ชี้แจง แสดง จำแนก แนะนำทางด้านการศึกษา
4. นิเทศการศึกษากายในโรงเรียน หมายถึง ความพยายามสุกษณิกของผู้บริหาร โรงเรียนในอันที่จะปรับปรุง ส่งเสริมประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอนภายในโรงเรียนในอันที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งให้ครูเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ และก่อให้เกิดผลในอันสุดท้าย คือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. โครงการ หมายถึง แผนการหรือรายละเอียดสำหรับการจัดการนิตศการศึกษากายในโรงเรียน

6. งบประมาณ หมายถึง วิกัการ หรือลาคัมขันในการคําเนินการนิตศการศึกษากายในโรงเรียน

7. กิจกรรมการนิตศการศึกษ หมายถึง ภาระวนวิกัปฏิบัติที่จัดขันในโครงการนิตศการศึกษากายในโรงเรียนประถมศึกษากายในรูปแบบตาง ๆ

8. การปฏิบัติจริง หมายถึง การนําคความรูกะเกี่ยวกับการนิตศการศึกษากายใ้ในการจัดกิจกรรมและภาระวนการในการจัดการนิตศการศึกษากายในโรงเรียนประถมศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงภาระวนการในการคําเนินงานนิตศการศึกษากายในโรงเรียนประถมศึกษากายในจังหวัดสมุทรปราการ
2. ทำให้ทราบถึงกิจกรรมที่ปฏิบัติของโรงเรียนประถมศึกษากายในจังหวัดสมุทรปราการ
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิตศการศึกษากายในโรงเรียนประถมศึกษากายในจังหวัดสมุทรปราการ
4. ผลของการวิจัยจะช่วยให้โรงเรียนประถมศึกษากายในจังหวัดสมุทรปราการ มองเห็นความสำคัญของ การนิตศการศึกษากายในโรงเรียน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงภาระวนการนิตศการศึกษากาย และการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการนิตศการศึกษากายในโรงเรียนนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิกัคําเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร ใช้วิกัสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งขัน (Stratified Random Sampling) สำหรับเลือกโรงเรียนประถมศึกษากาย ดังกัดสำนักงานการประถมศึกษากายจังหวัด

สมุทรปราการ และสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

1.1 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 145 โรงเรียน สุ่มมาจำนวน 72 โรงเรียน จาก 4 อำเภอ โดยเลือกมาอำเภอละ 50 % ดังต่อไปนี้

- อำเภอเมืองสมุทรปราการ	จำนวน 22 โรงเรียน
- อำเภอพระประแดง	จำนวน 15 โรงเรียน
- อำเภอบางพลี	จำนวน 17 โรงเรียน
- อำเภอบางบ่อ	จำนวน 18 โรงเรียน

1.2 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 8 โรงเรียน สุ่มมาจำนวน 4 โรงเรียน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนและครู หรืออาจารย์ผู้สอนประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ และสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 3,103 คน สุ่มมาจำนวน 502 คน จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างดังนี้

สังกัด	ผู้บริหารโรงเรียน	ครูสอนประจำ	รวม
อำเภอเมืองสมุทรปราการ	44	109	153
อำเภอพระประแดง	30	80	110
อำเภอบางพลี	34	69	103
อำเภอบางบ่อ	36	65	101
เทศบาล	8	27	35
รวม	152	350	502

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามที่ประกอบด้วย แบบตรวจสอบ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended) สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครู ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการนิเทศและการปฏิบัติในการจัดการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน

การสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมายในการจัดการนิเทศการศึกษา หลักในการนิเทศการศึกษา ความจำเป็นในการจัดการนิเทศการศึกษา กระบวนการนิเทศ เทคนิคในการนิเทศ บทบาทของผู้นิเทศก์ กิจกรรมการนิเทศการศึกษา และงานของผู้บริหาร โรงเรียนคานการนิเทศการศึกษา

2. สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูหรืออาจารย์ที่สอนประจำวิชา ขอคำแนะนำประกอบในการสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ ได้ นำไปทดสอบหาความตรง (Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นและเสนอขอปรับปรุง แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียน และครู หรืออาจารย์สอนประจำโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ได้รับการศึกษาใดในการวิจัย แล้วนำมาคำนวณหาความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีของ Co-efficient Alpha ได้ค่าความเที่ยงประมาณ 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และส่งผ่านอำเภอโดยใช้นแบบสอบถามที่ปรับปรุงอย่างคี่แล้ว

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอน ๆ ดังนี้
- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีหาค่า ร้อยละ
- ตอนที่ 2 การจัดการนิเทศและการปฏิบัติในการจัดการนิเทศและการปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครู หรืออาจารย์ โดยใช้ค่าที (t - test)
- ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ใช้วิธีหาค่า ร้อยละ ส่วนแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) ใช้วิธีลำดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ความเห็นตรงกันมากที่สุด จนถึงให้ความเห็นตรงกันน้อยที่สุด เพื่อประโยชน์ในการอภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ

ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยจัดลำดับขั้นในการเสนอข้อมูลออกเป็น 5 บท ดังนี้

- บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย กำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย
- บทที่ 2 รายงานหรือเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล
- บทที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในส่วนสุดท้ายจะเป็นบรรณานุกรมและภาคผนวกต่าง ๆ